

Izhaja dvakrat na teden v štirih izdajah, in sicer: vsak torek in petek, izdaja za Gorico opoldne, izdaja za deželo pa ob 4. uri popoldne, in stano z „Gospodarskim Listom“ in s kako drugo uredniško izredno prilogo vred po pošti prejmana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto gld. 6.—
pol leta 3.—
četrt leta 1:50
Posamične številke stanejo 6 kr.

Naročnino sprejema upravištvo v Gosposki ulici št. 9 v Gorici v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez doposlance naročnine se ne oziramo.

„PRIMOREC“ izhaja neodvisno od „Soče“ trikrat mesečno in stane vse leto gld. 1:20.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Solski ulici in Jellersitz v Nunski ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma in Pipan v ulici Ponte della Fabbra.

SOČA

(Izdaja za deželo).

Uredništvo in odpravnštvo se nahaja v Gosposki ulici št. 9 v Gorici v II. nadst. zadoj. — Urednik sprejema stranke vsak dan od 11. do 12. ure popoldne.

Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu. Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravištvu.

Neplačanih pisem ne sprejema ne uredništvo ne upravištvo.

Oglesi in poslanice

se računijo po petit-vrstah, če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. — Večje žrke po prostoru.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorica.

„Goriška Tiskarna“ A. Gabršček tiska in zalaga razen „Soče“ in „Primorca“ še „Slovansko knjižnico“, katera izhaja mesečno v snopičih obsežnih 5 do 6 pol ter stane vsletno 1 gld. 80 kr. — Oglasi v „Slov. knjižnici“ se računijo po 20 kr. petit-vrstica.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

»»» Bog in narod! «««

«Gor. Tiskarna» A. Gabršček (odgov. J. Krmpotič) tiska in zal.

Njeno Veličanstvo, cesarica Elizabeta, zavrtno umorjena.

Ob divnem genfskem jezeru v romantični Švici se je v soboto, 10. t. m., okoli 1 ure popoldne dogodil zločin, kakoršnega nima zgodovina. Vsem jezikom sveta nedostaje izrazov, ki bi prav označili podlost in propalost človeka, ki si je drznil zaviltni bodalo ter poriniti isto v prsi bolele, postarne žene, soproge jednega izmed prvih vladarjev v Evropi, naše vsestransko ljubljene cesarice **Elizabete**.

Človeški razum kar ne more pojmiti, da se nahaja konecem prosvitljenejega XIX. stoletja še tako podlo bitje med človeškim rodom, da more bivati v Evropi še tak izmeček človeštva. — Zato pa je tudi do istega zavladalo splošno ogorčenje med vseni narodi širosirne Avstrije in izven nje, kajnor je dospela vest o zavrtnem umoru, storjenem cesarici **Elizabeti**.

Hudi udarci so se zadeli našo vladajočo hišo. Cesarja Maksimilijana so ustrelili, nadepolni cesarjevič Rudolf je umrl nagle smrti, sestra cesarice, vojvodinja Alençon, je zgorela v Parizu v dobrodelnem bazarju, kaj umevno, da so taki udarci pretresli poleg Njeg. Veličanstva tudi visoko njegovo gospo, katera si je iskala tolažila ponajveč na potovanju. Tako se je hotela tudi sedaj razvedriti v romantični Švici, kar jo je zadela smrt.

Hud je ta udarec in pretresel je vse avstrijske narode, ki zvesto udani dinastiji, tugujejo ter izražajo svoja sočutja Njeg. Veličanstvu. Tem hujsji pa je še ta udarec, ker se je dogodil baš v jubilejnem letu, v sredi veselje in slavnostij, katere so avstrijski narodi prirejali v proslavo petdesetletnice. In to veselje je razpršila kar mahoma tužna vest o smrti Njenega Veličanstva, cesarice **Elizabete**. Ni se vmešavala v javnost, v politične reči, nikogar ni žalila, pač pa je povsodi izkazovala dejansko vsa dela krščanskega usmiljenja; njena dobrotlost je bila znana povsodi, koder je hodila.

Ko so sporočili cesarju to grozno vest, je padel na stol ter zaklical: »Torej tudi najhujše me je moralo zadeti!»

Morilec se zove Luigi Lucheni, je rojen v Parizu dne 21. aprila 1873.

leta, torej sedaj star 25 let, ter je pristojen v Parmo v Italijo. Ko je izvršil napad, je bežal, ali dva izvosčka, ki sta bila v bližini, sta planila za njim ter ga ujela in izročila redarstvu. Zločinec je med potoma v ječo prepeval ter rekel: »Gotovo sem dobro zadel; gotovo sem jo usmrtil!«. Preiskovalni sodnik ga je jel izpraševati v francoščini, ali on je izjavil, da je ni več ter je govoril italijanski. Povedal je, da je prišel v Genf z namenom, da usmrti kako visoko osebo; mislil je posebno na vojvodo Orleanskega, ko je pa zvedel, da biva tam avstrijska cesarica, se je odločil usmrtiti njo.

Sodili bodo zločince po kazenskih določbah, veljavnih v genfskem kantonu, katere izključujejo smrtno kazen ter nadomeščajo isto s dosmrtnim zaporom. Širom cele avstro-ogerske države vejejo danes razna poslopja črne zastave v znak časti, vseli narodov pogledi v njej pa so obrnjeni proti Dunaju, vsi narodi jednoglasno izražajo svoje globoke občutke ob tako nenadni smrti, vseh srca pa molijo k Večnemu in iz ust vseh done besede:

Bog obvaruj, Bog ohrani,
Nam cesarja, Avstrijo!

* * *

Izmed brzojavov, došlih o smrti cesarice, omenjamo te:

Genf, 10. septembra (3. uri 40 min. popoldne). Cesarica avstrijska je zapustila ob 12. uri 40 min. popoldne hotel „Beaurivage“ in je šla proti pristanišču na parnik. Med potom je planil nekdo na cesarico in jo sunil z bodalom. Cesarica je padla na tla, vendar se je zopet vzdignila in dospela na parnik, kjer je kmalu potem padla v nezavest. Kapitan ni pustil, da bi parnik odplul, vendar je pozneje vsled prošnje cesaricenega spremstva dal znamenje za odhod. Kmalu po odhodu se je ustavil parnik in se povrnil v pristanišče. Cesarica se ni več zavedla; nesli so jo nazaj v hotel „Beaurivage“. Obleka Nj. Veličanstva je kazala krvave madeže. Zločince so prijeli.

Genf, 10. septembra (3. uri 50 minut pop.) Nj. Veličanstvo cesarica Elizabeta je umrla nekaj trenutkov potem, ko se je povrnila v hotel „Beaurivage“. Pokazalo se je, da je bila sunjena z bodalcem blizu srca.

Genf, 10. septembra. Morilec cesarice Elizabete je neki v Parizu rojeni laški anarchist, imenom Lucheni.

Dunaj, 10. septembra. Poročilo o nesreči, ki je zadela cesarja in Avstrijo, je napravilo na Dunaju največjo bridkost. Po vseh cestah so stali ljudje v gruclah, ki so si pripovedovali to nesrečno novico, katera se je razširjala najprej kakor neka bajka. Prvo poročilo je prišlo na „Correspondenz-Bureau“ na Dunaj čez Pariz. To se je takoj sporočilo ministerskemu predsedniku Thunu in vnanjemu ministru Goluchovskemu.

Obadva ministra šla sta takoj na dvor k cesarju, kjer sta se sešla v predsobi. Ministerski predsednik Thun je ukrenil, potem ko je dvor zapustil, da priredi „Wiener Abendpost“ posebno izdajo o nesreči.

Dunaj, 10. septembra. Prvo poročilo, ki je prišlo na Dunaj o katastrofi, je poslala dvorna dama cesarice, grofica Sztaray. Brzojavka je bila naslovljena na generalnega adjutanta grofa Paara. Grof Paar, ki je imel opraviti s pripravami za cesarjevo potovanje k manevrom na gorenje Ogersko, je dal takoj napreči in se je peljal v Schönbrunn k cesarju, katerega je to poročilo globoko pretreslo. Kmalu potem sta prišla k cesarju tudi ministra Goluchowski in Thun, katera sta bila obveščena po švicarski vladi. Po vsprejemu obeh ministrov ni cesar danes z nikomur več govoril.

Bern v Švici, 10. septembra. Vest o groznem dogodku je vzbudila v palači zveznega sveta bolešno sožalje. Zvezni predsednik, ki je bil na počitnicah, je bil takoj brzojavnim potom obveščen in se nocoj večer sem povrne. Za jutri dopoldne ob 10. uri je sklicana izredna seja zveznega sveta. C. in kr. poslanik grof Kuefstein se je s posebnim vlakom odpeljal v Genf. Namestnik generalnega prokuratorja, ki je sedaj na odpustu, a je bil tudi nemudoma poklican, je uvedel preiskavo.

Dunaj, 10. septembra. Čim bolj se vest o nepričakovani smrti cesarice Elizabete vsled morilčeve roke razširja mej občinstvom, tim bolj raste splošno sožalje in simpatija do pokojne cesarice in tako težko zadetega cesarja. Ceste so polne ljudi iz vseh stanov, ki vrve proti dvoru, kjer bi morda zvedli več podrobnosti o usodni nezgodi. V obeh dvornih gledališčih ste se za danes predstavi odpovedali, isto se bo zgodilo tudi v zasebnih gledališčih.

Dunaj, 10. septembra. Žalostno vest o cesarici smrti je dospela na dvor še-le po 4. uri, kar je razvidno iz tega, da so bili pri pogrebu cesarice dvornega tajnika Kekule dvorni dostojanstveniki se navzoči. Nadvojvoda Ludovik Viktor je bil v razstavi, ko se mu je to naznanilo. Sedel je bas v Sacherjevi restavraciji, ko stopi ob 6. uri k njemu namestnik, grof Kielmansegg, in mu pretresljivo vest pove. Nadvojvoda je obledel in se nemudoma podal v mesto.

Genf, 11. septembra. Po izvršeni katastrofi so takoj poslali po zdravnike in duhovnika, a je bila vsaka pomoč prepozna.

V nedeljo, dne 11. t. m. so v Genfu cesarico balzamovali ter ob 11. uri po noči odpeljali s posebnim vlakom na Dunaj, kamor dospje 15. t. m., to je v četrtek ob 10. uri po noči. Truplo je položeno v krsto iz kovine, in ta zopet v drugo krsto, katera je zapечатena. Od meje dalje po vseh cerkvah v bližini postaj, koder jo peljejo, zvonijo. — Sprevod vodi v spremstvu dvornikov grof Bellegarde. V petek in soboto bo truplo cesarice položeno na parah na Dunaju in pristop občinstvu dovoljen. V soboto ob 4. uri popoldne bo pogreb v Kapucinsko cerkev, kjer jo polože k večnemu počitku.

Rana na srečo pokojne cesarice je bila — kakor so konstatovali zdravniki — prav neznatna tako, da bi bilo morda pri takojšnji pomoči se mogoče rešiti življenje. Po izjavi zdravnikov cesarica v zadnjih trenutkih ni trpeala. Zadnji vzdih je bil, ko so jo v hotele položili na posteljo.

Cesar jo določil 6 mesečno žalost na dvoru, ki prične z 21. t. m. Manevre v Galiciji in na Ogerskem je ukazal ustaviti.

Ogri nameravajo v Budimpešti postaviti cesarici spomenik v trajen spomin njene naklonjenosti ogerski deželi.

Cesar je še vedno v Schönbrunn, kjer je sprejel grozno vest o smrti cesarice. Vsi se čudijo, kako junaska in udano prenaša tako strašanski udarec.

Cesarica Elizabeta je bila rojena 23. decembra 1837. leta, kot hči Maksa, vojvode Bavarskega. V lšu na nekem balu se je seznanil naš cesar z njo in dva dni pozneje se je z njo zarotil. Poroka se je vršila 24. aprila 1854. v avguštnski cerkvi na Dunaju.

Leta 1867. od 8. do 23. junija je bila s soprogo vred venčana za kraljico ogersko.

Leta 1879. je praznovala cesarska dvojica petindvajsetletnico svoje poroke. Avstrijski narodi so tekmovali medsebojno, da bi pokazali cesarski dvojici svojo udanost.

Mej raznimi nesrečami, ki so jo zadele, je bila pač najstrašnejše smrt njenega sina prestolonaslednika nadvojvode Rudolfa.

Cesarica je jako rada potovala. Bila je blaga žena in posebna podpora revežem. Avstrijski narodi žalujejo za njo kakor za svojo materjo.

Dva važna momenta v življenju cesarice. — Ko je nadškof kardinal Rauscher dne 24. aprila 1854. poročal njo, „bavarsko rožo“, do takrat bavarsko vojvodinjo, je rekel v nagovoru: „Vse, kar je devškega, lepega in nežnega, gleda v cesarici Elizabeti svoj uzor in svojo zaščitnico“ in kakor da i zrl v prihodnost, je dostavil, „da naj sije kakor prva gospa ne samo po kroni, katera jej venča glavo, temveč, nego še več po vrlinah, ktere razširjajo s prestola svetlobo med narode“. — In pokojna cesarica je bila res izvanredne lepote, a ne samo po obrazu in telesu, temveč tudi po duši; milosrdna in blagodarja je tešila solze siromakov, kjer je le mogla in dobrot, katerih je podelila, s svojim pospeševanjem na vse strani, je nebroj.

Ko je dne 30. januarja 1889. leta pretresla srce presvitemu vladarju grozna vest o smrti prestolonaslednika, je bila ona, ki je tolažila Njegovo Veličanstvo in cesar sam je izjavil: „Koliko se imam v teh težkih dneh zahvaliti svoji ljubljni soprog, cesarici, ter koliko podpore sem našel pri njej, ne morem opisati, ne morem dosti točno izraziti. Ne morem drugega, kot da zahvalim Nebo, katero mi je dalo tako družico“.

In te družice ni več! Ni je več one, ki mu je stala na strani kakor angelj-varuh v težkih dneh ter mu znala ljubko lajšati težave in s tem samej sebi. Zato pa se tim gorkejšo čutiljo te dni s presv. cesarjem vsi njegovi narodi.

Tragični slučaj smrti v vladajoči hiši. — Poleg prej omenjenih tragičnih slučajev smrti v vladajoči hiši omenimo še, da

je 18 letna hčerka nadvojvode Albrehta, Matilda, l. 1867. umrla vsled opeklin, ko se je njej zapalila obleka. Nadvojvoda Viljem, topničarski inspektor, je umrl l. 1894. vsled nesrečnega padca s konja in l. 1895. se je ponesrečil nadvojvoda Ladislav v Agyjaj-skem logu na Ogerskem na lovu. Izprožila se mu je puška in strel je nadvojvodo smrtno ranil.

Deželni odbor goriški je tudi poslal na Dunaj brzojavko, v kateri izraža svoje sočutje na nenadomestni izgubi vsled smrti presvile cesarice.

Tu omenjamo, da so vsi mestni sveti, korporacije, društva, itd. izrazili svoja čutila pred Najvišji prestol.

Goriški mestni svet je v izredni seji tudi sklenil izreči sožalje in isto poslal v primernih besedah na Najvišje mesto. Besedilo je nabito po mestu na lepkih s črnim obrobkom.

V Gorici tudi vejejo črne in cesarske zastave z javnih in privatnih poslopij v znak žalovanja ob tako nenadni smrti cesarice. Tudi „Goriška Čitalnica“ je razobesila črno zastavo.

Tukajšnje veteransko društvo je poslalo povodno smrti Njenega Velič. cesarice Elizabete, ekscelenci grofu P a a r u, generalnemu adjutantju Njeg. Velič. na Dunaju, nastopno brzojavko: Globoko užaljeno po grozni vesti o z morilsko roko storjeni izgubi kumice svoji zastavi, naše mnogo ljubljene cesarice, prosi II. primorsko vojaško veteransko društvo za Gorico in Gradiščansko Njeg. Veličanstvu izraziti svoje najprisrčnejše sožalje. Bog tolaži cesarja in državo! Za predsedstvo:

Simčič, društ. blagajnik, Izlet „Goriškega Sokola“ odložen. — Za prihodnjo nedeljo je bil nameravan izlet „Goriškega Sokola“ v Miren, kjer bi bila velika ljudska veselica na dvorišču g. Mihaela Faganela. Vse priprave so bile že dovršene, tudi lepaki so že dotiskani, — no vsled prežalostnega dogodka, ki je zadel v prvi vrsti presvilega vladarja in vso Avstrijo, je ta izlet odložen.

Demonstracije v Trstu. — Tam porabijo vsako priliko za demonstracije in tako so bile tudi v nedeljo zvečer. Okoli 9. na večer je slo jako mnogo ljudij v „Giardino pubblico“, kjer je svirala godba. Proti godbi je vrgel nekdo stolic, redarstvo je poseglo vmes, zgodilo pa se ni nič posebnega. Od tam je šla vedno bolj naraščajoča množica proti Acquedotto, kjer so morali v „Orpheum“ in v „Giardinetto“ ustaviti predstave. Množica je hotela potem naskočiti gledališče „Pol. Rossetti“, predstavo so morali tudi utaviti. Množica je upila: Evviva l' Austria! Abbasso gli assassini! Fuori gli Italiani! — Razbili so nekaj oken po laških gostilnah, tudi „Piccolu“ niso prizanesli ter mu pobili okna, grozili in vpili so pred poslopjem „Unione Ginnastica“. Zaprli so 33 demonstrantov.

Ne moremo odobravati nikakih pouličnih izgrediv, ali zdi se nam, da je o tej priliki pokazala množica tako približno, kje so tisti življi, kateri tvorijo „irredento“ in kateri sistematično s podporo „od zgoraj“ jemljejo ljudstvu iz srca čutila za Avstrijo. Avstrijski Italijani so demonstrovale proti Italijanom „iz kraljestva“.

Včeraj so bili zopet izgredi v Trstu, pred „Unione Ginnastica“, pred „Piccolom“ in pred raznimi kavarnami kakor prejšnji dan. Slišali so se kliči: Morte ai italiani! Assassini! Viva l' Austria!

Mestni svet je imel kratko sejo, nakar je šla deputacija na namestništvo pritoževal se radi izgrediv.

Proti Italijanom je vsled zavrtnega umora cesarice Elizabete nastal skoro povsodi hud odpor. Na Viču pri Ljubljani, kjer je veliko laških delavcev, so jih v nedeljo pretepli; tekla je kri na strani napadalcev in na strani napadenih. Mir so morali napraviti — vojaki, katerih so poslali na Vič cel bataljon. Tudi v mestu so včeraj napadli italijanske delavce, kateri so morali bežati na Grad. Zapodili so Italijane, kjer koli so jih dobili. Vojaki hodijo v oddelkih po mestu ter varujejo red. Miru ni bilo prej, dokler se ni včeraj s posebnim vlakom odpeljalo več sto laških delavcev iz Ljubljane. Nekaj laških delavcev so zaprli radi razžaljenja Njeg. Veličanstva. Svedijo, da so med njimi nekateri anarhisti. —

V nedeljo so tudi na Dunaju v Fratru bili izgredi proti Italijanom, kateri so se mogli rešiti le z begom. V Budimpešti pa so Italijani bežali, boječ se ogerskih pestij, takoj, ko so zvedeli, da je morilec njihovega rodu. Tudi na Reki so jih prijeli.

Adam Mickiewicz, njegovo delovanje in njegova dela. (Konec).

Pogled na oboroženo poljsko moč je močno navdušil pesnika. Napočila je nedelja in vojaški duhovnik je daroval sv. mašo, na kar so se polki razvili v vrste in odrinili. Mickiewicz se je tolažil z nadejo, da se poj-

dejo borit za Poljsko. Radoval se je nad slogo Poljakov z Rusini, ker le v slogi in bratovstvu obeh narodov je vide! njuno vzajemno srečo.

Hladne noči, ki jih je prebil pod šotorom v taboru, so tako poslabšale pesnikovo zdravje, da se je dne 18. oktobra 1855. vrnil v Carigrad. Vendar pa se je še lotil pisanja in načrtal nekaj manjših proizvodov ter se pripravljaj na potovanje po jugoslovanskih deželah, da bi tudi tukaj vzbudil bratovstvo do Poljske.

Na teh pripravah ga je dosegel konec novembra. Vreme je bilo slabo; deževalo je neprestano in Mickiewicz je močno zeblo v revni, vlažni sobici. Ko je dne 26. novembra vstal iz postelje, se ga je polastila omedlevica. Po zdravnika poslati ni dovolil, a znanecem, ki so ga obiskali, je pripovedoval, da se uči turški jezik, da bi mogel pridobiti Turke za Poljsko. Dejal je tudi, da je radi tega zapustil Francijo, da bi tu služil domovini ter dostavil besede: „Ko bi celo vedel, da imam na Turškem umreli za kolero, vendar vstrajam tukaj, ker je to moja dolžnost“.

Proti poludnevu se ga je znovič polastila omedlevica, da se je vlegel, a ob četrty uri se je pojavil želodec krč. Bila sta pri njem zesta tovariša Henrik Sluzalski in Armand Levi. Ta sta takoj pozvala zdravnika, toda pesnik je ukazal poslati po duhovnika. Dospel je duhovnik Lavrinovič, toda pesnik je komaj še mogel govoriti. Duhovnik mu je podelil zakramente za umirajočce, na kar je pesnik rekel s slabim glasom Sluzalskemu: „Povejte mojim otrokom, naj se vedno ljubijo med seboj“ ter med osmo in deveto uro zvečer, dne 26. novembra 1855. l. zaprl oči na veke.

Dne 30. decembra so naložili njegove telesne ostanke na ladjo, pripeljali jih v Pariz, kjer so jih dne 21. januarja 1856. pokopali poleg ljubljene mu žene. Dne 4. julija 1890. pa so pripeljali njegove ostanke v Krakov, kjer počivajo sedaj na Vavelu poleg kraljev in hetmanov. Na tem pogrebu se je zbral narod iz vse Poljske, da skaže čast onemu, ki je bil rjegov prerok.

Mickiewicz je delal le to, kar je smatral za dobro; govoril in pisal je tako, kakor je mislil ter delal tako, kakor je govoril. Vse svoje življenje je bil odkritosrčen; resnico je ljubil toliko, da je ni bilo žrtve, katere bi njej na ljube ne bil storil. Radi tega vsi trde, da je imel prav Krasinski, ki je trdil, da Mickiewicz je bil še boljši kot človek, nego kot pesnik.

Takemu možu zakličemo tudi mi sorodni Slovenci: „Slava mu!“

DOPISI.

Iz goriškega okraja. — (Iz učiteljskih krogov). — Čeravno so redki dopisi v Vasem cenjenem listu iz naših krogov, vendar se nadejam, da blagovoljno sprejmete par vrstic v svoje predale, kakor dokaz naših zalostnih socialnih razmer.

Ze vrbcem na strehi je znano, da je učiteljstvo na Goriškem najslabše plačano in v gnotnem stanu najbolj zanemarjeno; a še zalostneje je, da ne dobiva redno niti svojega bornega zaslužka, temveč nakladajo se mu mnoge skrbi in nepotrebne sitnosti.

Če velja pregovor: „vsak delavec je vreden svojega plačila“ velja gotovo ljudskemu učitelju. Saj se mora ves dan truditi med stiriimi zidovi ter si napejzati svoje dušne moči in smrad ter prah požirati; zraven tega pa nehvaležnost sveta prenašati.

Kakor je videti se pa naši gospodje predstojniki za to malo zmenijo. Dobro jim je znano, da učiteljstvo ne dobiva redno svoje mesečnine, a vendar niso še nič ukrenili, da bi to krivico odpravili. Čemu neki? Saj oni se dobro počutijo, ker niso v pomanjkanju in se malo zmenijo za naše potrebe.

Dobri so pa, kadar je treba kakšnemu učitelju ostrici peruti....

Če se od nas zahteva vestno izvrševati svoje dolžnosti, tudi mi hočemo, da se državna postava izvršuje ter dobimo za časa kar nam gre, ter ne trpimo, da se z nami tako postopa.

Če je šolski zalog šibek, kaj to nam mari in če ni denarja, naj si ga izposodijo ali pa šole zaprejo.

Kaj bodo v resnici pri nas vladale „španske“ razmere? Ali hočejo gospodje pri okrajnem šolskem svetu še nadalje z nami tako ravnati, da niti opravičene pritožbe ne bodo pomagale?

Malo dobivamo, a še to ne o pravem času, je pač žalostno, ali resnično!

S Srpentice. — Veselica, katera se je vršila dne 4. t. m. v proslavo Njegovega Veličanstva, ostane izvesto v najtrajnejšem spominu vsem udeležencem, osobito Srpeničanom, ker je bila pri nas prva take vrste ter kaže odlične napredek v kulturno-narodnem oziru naše vasi. Udeležba je bila nepričakovano ogromna. Počastili so nas s svojo prisotnostjo najodličnejše družine in malo ne vsa inteligenca iz Bovca, Žage, Trnovega in Kobarida, tako, da je bilo še dokaj obsirno dvorišče, kjer se je veselica vršila, skoraj pretesno. — Ze dekoracija okrog odra in na dvorišču, katero je uprizoril s šim estetičnim čutom neprecenljivi g. nadučitelj I. Krajinik je naredila na gledalce izboren utis. Predno pa se dotaknem vsopreda, ki je bil sestavljen na strogo narodni podlagi v proslavo Njegovega Veličanstva, moram omeniti g. nadučitelja, ki je bil duša vse slavnosti. Jedva 14 dnij je bilo časa za učenje in pripravlanje; a neumorni delavnosti in neverjetno požrtvovalni vstrajnosti njegovi se je posrečilo, da je toli obdelal, opilil in oživil, kajpada se dosti trdi, raskavi in mrtvi materijal, da je veselica uzadovoljila i razvajene oči in ušesa. Takih učiteljev in narodnih buditeljev je treba. No, nekaj iz vsopreda. — Po cesarski pesni, katero je svirala godba, je govoril gospod Krajinik slavnosten govor. V kratkih, a značilnih besedah je orisal stvarstvo zgodovino našega naroda pod svitlim žezlom Habsburzanov. — Najbolj je delovala na občinstvo igrica v treh dejanjih „Cesarjev kip“, katero je v ta namen g. Krajinik primerno preuredil. Otroci, ki so tu nastopili, so igrali svoje naloge tako neustrašeno in dovršeno, da so bile nekoje dame do solz ganjene. — Tudi saloigra „Polovina, pol vode“, da si sama na sebi ni nič kaj posebnega, se je obnesla še precej dobro ter je vzbudila obilo smeha. Dobro so igrali g. Krajinikova pa gg. Andrej in Josip Logar; zlasti pa se je odlikovala gospica Mici Knez kot hišna Zofka, s svojim naravnim, neprisiljenim igranjem. — Razne pevske točke, katere je vodil g. Krajinik, so se izvajale kolikor toliko točno; najbolj prisrčano so peli pesem „Vprašaj, čemu, da sem Slovenka“. Dovršena petja kajpada ni bilo zahtevati, ker so pevci-zučetniki se premalo izurjeni. — Po dokončanem vsopredu je bila prosta zabava do pozno v noč. — Konečno bodi tu izrečena zahvala veselčenemu odboru, ki se ni bal nobene žrtve, da je veselico omogočil, pa bolski „Čitalnici“, ki nam je blagohotno odstopila oder. Nesodelovalec.

Iz ajdovskega okraja. — Marsikatera „jeremijada“ iz učiteljskih krogov je že vznemirjala občutljive živce milosrdnih „Sočinih“ čitateljev, kateri so v svoji usmiljenosti neusmiljeno zabavljali proti nikdar zadovoljnemu učiteljstvu. Danes pa bodite brez skrbi, nočem vam pisati o zboljanju učiteljskih plač; pa ne najdem dovolj trpkih besed da bi prav ožigosal za učitelje skrbeče organe, kateri se še toliko ne potrudijo, da bi se še sedanjega bornega krvavo zaslužnega plačila pravočasno ne izročilo ali izplačalo učitelju. Vsakega poštenega človeka mora boleti srce, ko sliši, da že prvega v mesecu ni mogoče tukajšnji e. kr. davkarji izplačati mesečnine vsem učiteljem, ker se nesrečni „Schulfond“ takoj izprazni. Niso li to srbske, a pardon kitajske razmere?!

Prvi četrtek pride učitelj ali učiteljica (uradno rečeno: učiteljska moč!) po svojo beraško plačo v Ajdovščino, a mora večkrat z dolgim nosom oditi, ko čuje resni uradnikov glas „ni denarja, „Schulfond“ je prazen“. Pri takih prizorih se spremeni uradno imenovana učiteljska moč v učiteljsko slabost, kajti revše res ni toliko močno, da bi z vsemi velikanskimi močmi zakonitih odlokov in zakonitih nakaznic vzdignilo bornih 40 gld. (reci štirideset goldinarjev a. v.) Rad bi pomočil svoje pero v strup in hudičevu olje, da bi se še bolj ostro, da peklensko izrazil o jednakah nečutenih krivcah, katere se mesečno ponavljajo v ajdovski e. kr. davkariji, a bojim se Damoklejevga meča, kateri visi nad našo neustrašeno boriteljico „Sočo“. Neverjetno, da se to godi v letu 1898. Jubilejno leto, leto veselja za vse prebivalce širne mnogojezične Avstrije, leto sladkih nad za vse stanove, se spreminja na take in jednake načine revnemu učiteljstvu v leto

nov, ker je več članov omenjenega društva iz Renč in okolice. Vrlim delavcem čestitam na uspehih ter jim kličemo: le tako naprej!

Slomšekova ustanova. — Celjska „Demovina“ piše: „Prešerna ni več, Slomšek je ostavil prerano svoj rod in le njuna dela so ostala nam potomcem. Leta 1900. obhaja slovenski narod stoletnico njiju rojstva. Docim zbira „Slovenija“ za spomenik svojemu največjemu in najljubšemu pesniku, pozablja skoro na družega velikana, pozablja na A. M. Slomšek a.

Toda ne! Tudi stoletnica rojstva Slomšekova mora se proslaviti dostojno; i njemu na čast postaviti se mora spomenik, pa ne spomenik bronast ali kamenit, temveč v podobi dobrodelnega namena in to je: Slomšekova ustanova.

V to svrhu se je sestavil v rojstnem kraju Slomšekovem, na Ponikvi, poseben odbor, ki bo nabiral po vsem Slovenskem prispevke za to ustanovo namenjeno slovenskim dijakom, v prvi vrsti štajerskim in koroskim. Razumništvu nam še vedno nedostaje in da nam ga nedostaje, krive so ponajveč slabe gmotne razmere slovenskega dijaka.

Odbor za Slomšekovo ustanovo obrača se toraj tem potom do vseh sinov matere Slovenije, naj prispevajo po svojih močeh v ta blagi in koristni namen. Pozivljajo se posamezniki, posvetni in duhovni, pozivljajo se pa tudi različna narodna društva in denarni zavodi, da pomagajo vsak po svoji moči našemu plemenitemu početju do zaželjenega namena. Vse stanove je ljubil blagi Slomšek, za vse stanove je deloval neustrašeno, vsem je bil očetiljiv in učitelj, posebno pa je beled njegov plemeniti duh nad našo mladino. Slovenci, tudi mi gledamo nadejpolno in ponosno na mladino slovensko, tudi nam je do tega, da doseže ona svoj smoter, da postane vredna naslednika velikega svojega očeta Slomška. Pomagajmo jej torej do smotra, podpirajmo jo zlasti gmotno in prispevaj slehern svoj oboloz za „Slomšekovo ustanovo“, da se bo mogla ob stoletnici Slomška že podeliti.

Gotovo lep namen, kateremu želimo uspeha.

Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani so od 5. do 25. avgusta 1898. poslali še med drugimi: G. And. Vrtovec v Tolmini od ondotne moške podružnice 20 gld. — G. Jebačin, trgovec v Ljubljani, od 1 vagona prodane kave 100 gld. — Slavno „Slovensko učiteljsko društvo“ v Ljubljani 50 gld. in za 25 gld. mladinskih knjižic v namen, da postane pokrovitelj. — G. veletržec Iv. Perdan v Ljubljani od vžgalic 200 gld. — Podružnica v Podgradu v Istri 17 gld.

Mestna hranilnica v Radovljici na Kranjskem. — V mesecu avgustu 1898. je 86 strank vložilo 20.151 gld. 78 1/2 kr., 88 strank vzdignilo 1.0198 gld. 24 kr., 17 strankam se je izplačalo posojil 9520 gld., stanje vlog 512.173 gld. 71 kr., denarni promet 66.278 gld. 12 1/2 kr.

Poslano.*)

Izjava.

Podpisani sem dne 3. septembra pred šolo v navzočnosti domačinov in tujcev, pričakajočih prevzvišenega gospoda kneza in nadškofa, razžalil tukajšnjega nadučitelja gospoda Ant. Rustija.

Vse kar sem razžaljivega govoril, prekličem.

Sempas, dne 6. septembra 1898.
Janez Pelleon.

*) Za sestavke pod tem naslovom je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor nalaga tiskovni zakon — Op. ur.

Dunajska borza

10. septembra 1898.

Skupni državni dolg v notah	101 gld.	60 kr.
Skupni državni dolg v srebru	101	45
Avstrijska zlata renta	121	45
Avstrijska kronska renta 4%	101	50
Ogerska zlata renta 4%	120	25
Ogerska kronska renta 4%	98	55
Avstro-ogerske bančne delnice	905	—
Kreditne delnice	356	50
London vista	120	10
Nemški drž. bankovi za 100 mark	58	82 1/2
20 mark	11	76
20 frankov	9	53 1/2
Italijanske lire	44	20
C. kr. cekini	5	60

100 do 300 gl. mesečno lahko zaslužijo osebe vseh stanov in v vseh krajih s prodajo zakonito dovoljenih drž. papirjev in srečk, a da ni potrebna glavica in ni nikaka nevarnost. — Ponudbe pod Ludwig Osterreicher, VIII Deutsche gasse 8 Budapest. 138, 10-3

Leta 1881. v Gorici ustanovljena tvrdka E. Riessner, v Nunski ulici 3, (nasproti nunski cerkvi)

priloga preč. duhovščini in slavnemu občinstvu svojo lastno izdelovalnico umetnih svetil za vsakovrstne cerkvene potrebe. Ima veliko zalogo nagrobnih vencev, za mrtvaške potrebe, voščeno sveče itd. vse po zmerni ceni. — Naročila za deželo izvršuje točno in solidno. Priporoča slav. občinstvu tudi svoje (S. cl.) tiskarno črk na perilo. (P. cl.)

Naznanilo.

Podpisani naznanja p. n. občinstvu, da je vnovič odprl svojo že znano kleparsko delavnico na koncu Gosposke ulice, na Kornu št. 1,

v kateri ima vedno gotove strcaljke iz bakra proti peronospori, dalje mehe za žepljanje raznih sistemov ter žepjalke za sode itd. Ima zalogo bakrenih kotlov na izbero, kakor tudi onih za kuhanje žganja. Vse po najnižji ceni, da se ne boji tekmovanja. Kupuje stari baker ter prevzema vsakovrstno kleparsko delo v mestu in na deželi.

Spoštovanjem
Makso Ornella, klepar
in sodnijski zaprišeženeec.

Ed. Pavlin v Gorici

v Nunskih ulicah
št. 10

nasproti gostilno
„Belega zveja“

priloga preč. duhovščini in sl. občinstvu svojo veliko zalogo nagrobnih vencev vsake vrste, rož za cerkve, palm, šopkov za nove maše in poroke, voščenihi sveč, mrtvaških oblek, rakev vsake velikosti, zlatih črk, lesenih stajal za palme, zlatih loncev, svilnatih trakov vsake širjave in barv. črno rumenih, trobojnih, bisernih vencev, papirja (manšete) za šopke, papirja v vsakih barvah za izdelovanje evclije. Belega in črnega papirja in zlatih nog za rakev, zlata za olepšanje.

Vse po nizkih cenah!!!

Opozorjam tudi, da tiskam črke na perilo in sprejemam vsa v to stroko spadajoča dela.

Trgovina z jedilnim blagom

G. F. Resberg v Gorici,

v Kapucinski ulici št. 11

ter podružnici na Kornu št. 2

priloga to-le blago:

Sladkor — kavo — riž — mast — poper — sveče — olje — škrob — ječmen — kavino primeso — moko — gris — drobne in debele otrobe — turšico — zob — sol — moko za pitanje — kis — žveplo — cement — bakreni vitrijoj itd. 3 20 40

Zaloga pristnega dalmatinskega žganja na debelo ter pristnega črnega in belega vina.

Oznanilo in priporočilo.

Podpisani si štejem v čast, objaviti slavnemu občinstvu, toliko na deželi kakor v mestu, da sem, kot veliko let stanujoč na Placuti, prevzel

ključavničarsko delavnico

v ulici Vetturini pokojnega I. ka. Košuta ter se prilogačam za obilno obiskovanje.

S spoštovanjem
Andrej Mikluš,
ključavničar.

G-4

Samo 50 kr. za 2 žrebanja.

Glavni dobitek **100.000 Kron** in 2 krat **25.000 Kron** gotov. z 20%, odbitka

Žrebanje v četrtak!

Jubilejno razstavne srečke po 50 kr. žrebanje: 15. septembra in 22. oktobra 1898.

Srečke po 50 kr. prilogačajo G. Gentilli, A. V. Jona, Michlstädter & G.

Slovinci in Slovenke!

Prava kava družbe sv. Cirila in Metoda, katero dobite v vsaki prodajalnici, daje najboljši okus in lepo barvo črni ali mlečni kavi, ako jo k isti rabite. 165 31-14

Zahtevajte torej le po vseh slovenskih prodajalnicah to izborno domačo kavo. — Za Gorisko in Primorsko se naroča pri tvrdki J. Pipan & Trsl. Glavni zalagatelj: Ivan Jebačin, Ljubljana.

Špedicijska poslovница Gašpar Hvalič v Gorici

30 51-31 v ulici Morelli 12

se toplo prilogačajo Slovincem v Gorici in z dežele.

Ambrož Furlan

trgovec

z jedilnim blagom

— na Tržaški cesti št. 4 v Gorici —

prilogačajo kavo, riž, sladkor, moko, žito, otrobe, cement, vse poljske in domače pridelke, prodaja tudi kroglje za igro.

Podružnica je:

v ulici Parcar št. 10 v Podturnu.

Postreže vestno in po zmerni ceni.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 41 52-33 GORICA — Via Giardino 8

prilogačajo
pristna bela
in črna vina
iz vipavskih,
furlanskih,

briskih, dalmatinskih in isterskih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi vzorce.

Cene zmerno. Postrežba poštena.

Združene opekarne

Bilje-Bukovica

(pošta Bilje pri Gorici)

imajo veliko zalogo vsakovrstnega opekarniškega materijala

po sledečih zmernih cenah:

Navadna stavbna opeka št. 2 po 9 gld. tisoč.

Opeka št. 3 in 4 po 8 gl. tisoč.

Strešnike (korce) po 11 gl. tisoč.

Goriško pivo!

(na Goriščeku II).

Podpisani prilogačam svojim p. n. odjemalcem svojo posebno dobro utežano izvozno, mareno in utežano pivo najboljšje kakovosti, dobiva se v sodčkih po 1/4, 1/2, 3/4 in 1/2 H. kakor tudi v posebnih steklenicah. Zajedno naznanjam, da sem v minuletu letu svojo pivovarno znatno zboljšal in da sem rabil za varjenje dobrega piva le najboljšje blago: Zatečki hmelj in hanaški ječmen. 6 26-13

Proseč p. n. odjemalca, da se z zaupanjem obračajo name in si obilno naročajo zagotavljam, najtočnejšo postrežbo. Z najodličnejšim spoštovanjem

Fr. Wanek,
pivovar.

Konsorcij goriških pekovskih mojstrov

javlja p. n. gospodom pekoma v deželi, da ima v zalogi **kvasu najboljšje kakovosti** po 56 kr. kg.

Obrniti se je na G. D. Conforto na Kornu št. 12 in v pekarni: Karola Drašček, na Kornu št. 3, Peter Temasin v Rabatišču št. 12, Andrej Fait v Glediščni ulici št. 5 in Ivana Badinja v ulici Parcar št. 16.

OGLAS.

Naznanjam slavnemu občinstvu, da sem po 17-letnem praktičnem svojem delovanju, v prvih goriških izdelovalnicah utež otvoril

v Semeniški ulici št. 8

lastno zalogo z izdelovalnico tehnic raznovrstnih sistemov in višine, v kateri izvršujem vsa naročila, ki spadajo v to stroko, kar najhitreje in po najnižji ceni. Reference o izvršenem delu more dati slavno županstvo v St. Andrežu, kjer sem izdelal občinsko tehnico.

Prevzeman v mehnično popravo vsakovrstne uteže, kolesa, šivalne stroje in slične reči.

Imam glavno zalogo koles prvih ameriškanskih sistemov, katera so pripoznana najboljša. — Vedno pripravljen na izvršitev se beležiti udani

KAROL KOMEL,

169 20-8 v Semeniški ulici številka 8.

Krojaški mojster

FRANC ČUFER

v Gorici

v ulici sv. Antona št. 1,

izdeluje

VSAKOVRSNE OBLEKE

za moške po meri, bodisi fine ali pripraste.

10 52-34

Priporoča se svojim rojakom v Gorici in na deželi, posebno pa učencem ljudskih in srednjih šol za obila naročila.

Teodor Slabanja

srebrar

v Gorici, ulica Morelli 12

prilogačajo voločastili duhovščini in cerkvenim predstojnikom svojo delavnico za izdelovanje cerkvene posode in orodja. Staro blago popravi, pozlati in posrebrji v ognju po najnižji ceni. Da si pa zamorejo tudi bolj ravne cerkve naročiti cerkvenega kovinskega blaga, olajšajo jim to zgoraj omenjeni s tem, da jim je pripravljen napravljati blago, ako mu potemu to izplačujejo na obroke. Obroke si pa preč. p. n. gospod naročevalce sam lahko določi. — Pošilja vsako blago 149 poštne prosto!

Vinarsko

in

sadjarsko društvo za Brda

v Gorici

prodaja pristno

brisko rebulo.

Veliki prazni sodovi

iz Srbije,

iz hrastovega lesa z železnimi obroči, od 2, 7, 20 30 do 70 hektov, **6-7 cm. debelosti** v glavi, popolnoma zdravi, so na prodaj. — Nataučneje poizvedbe v hiši na Franc Jožefovi cesti št. 9. pri g. L. Sternu. 215 10-4

Usojam si slavnemu občinstvu, naznaniti, da prevzamem in izvršujem točno naročila na kavo, čaj, olje, riž, makerone, delikatese, sadje, ribe, vina itd.

Posiljate v omotih po 5 K. oddajam po pošti, one od 30 K. naprej pa po železnici s porzeljem.

Take pošiljate se izplačujejo vsakomur, posebno p. n. gg. krčmarjem, družinam in onim, ki rabijo za dom različne jestvine ali žele o raznih prilikah nabaviti si specialitete, katere se na deželi ne dobi, ali pa le zelo drago, n. pr. morskke ribe in rake, sveže sadje, fino olje itd.

Glavni moj namen je razpošiljati dobro blago in po nizki ceni.

Genike dopošljem radovoljno in brezplačno. Za p. n. gg. trgovca imam poseben cenik in zamorem dati blagó po tako nizkih kupih, da se ne bojim konkurence.

Tudi sprejemam zastopstva in vsakojaka posredovanja.

Z odličnim spoštovanjem

Ernest Pegau

TRIST

(cl.) v ulici S. Francesco št. 6.

ODLIKOVAN

fotografski atelier

Anton Jerkič

na Travniku št. 11 v Gorici,

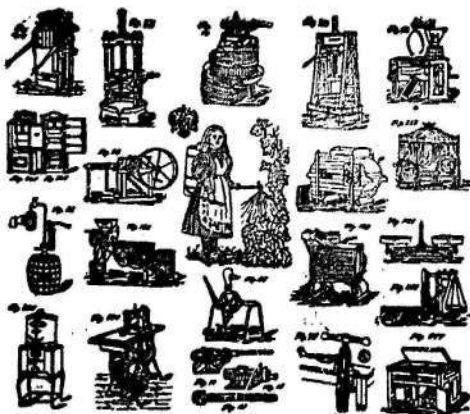
podružnica

na Aequedotta št. 25 v Trstu,

prilogačajo se

slavnemu občinstvu v mestu

in na deželi v blagohotno podporo.

Ivan Schindler

Dunaj, III. Erdbergerstr. št. 12.

razpošilja gratis in franko kataloge v slovensko-hrvatskem jeziku z več kakor 300 slikami o vseh vrstah aparatov za stroje, potrebnih predmetih za kmetijstvo, vinarstvo, za obrtne in gospodarske namene.

Cene nižje kakor drugod.

Za realno postrežbo se garantira.

Solidne zastopnike se išče.

IVAN SCHINDLER

e. kr. privileg. lastnik.

Dunaj, III. Erdbergerstr. št. 12.